Gel Kardeşim, Barışalım…

Murat Özgen Ayfer
1986

Türkiye'deki Masonlukta 1966 tarihindeki ayrışmadan 20 yıl kadar sonra, iki obediyansın büyük üstatları arasında olumlu bir diyalog kurulmuştu. Ben de bunun üzerine yayınlanmak üzere bu yazıyı hazırlamıştım. Fakat yayınlanmasına izin verilmemişti. Nedeni olarak da *«İyi güzel ama bu yazıda çaktırmadan bir istihza var. İncitici olabilir. Şimdi sırası değil»* denmişti. Gerçi benim öyle bir niyetim yoktu; bence sadece bir alegorik anlatımla gerçeklerden söz etmiştim ama yazıyı düzeltme işine de girişmedim; öylece kaldı.

Biz seninle bundan çok yıllar önce birbirimize darılmıştık, değil mi kardeşim?

Birbirimize dargın olarak geçirmiş olduğumuz şu süreyi, ailemizin bir toplum olduğunu göz önünde tutarak yaşam süresine oranlayacak olursak, o günlerden bugüne kadar geçmiş olan zaman dilimi, üzerinde durmaya değmeyecek ölçüde kısa sayılabilir. Hele bir de aynı süreyi bir insanın ortalama yaşam süresi ile karşılaştıracak olursak, tüm ömrümüzün yaklaşık üçte birini dargınlıkta geçirmiş bulunduğumuzu anlarız.

Her ne kadar öncelikle ne sen ne de ben yani biz değil de ailemiz önemli ise de dargınlık seni ve beni de üzüyor, yıpratıyor ve rahatsız ediyor.

Ben bu durumda *«Artık yeter!»* diyorum.

Ya sen ne dersin kardeşim?

Biz ki, tüm insanlar için BARIŞ ve MUTLULUK yuvası olacak bir ÜLKÜ MABEDİ'nin yapımına kendimizi hazırlamak için çalışmakta olduğumuzu tekrarlar dururuz.

Şu halde yakışır mı bize dargınlık?

Biz önce kendi aramızda barışı bir türlü sağlayamamışsak, barış olmadan da mutluluğa varılamayacağına göre, nasıl birer uyumlu yapıtaşı olabiliriz tüm insanların barış ve mutluluğunun gerçekleşeceği bir Ülkü Mabedi'nin yapımında?

Sanırım ki, ikimizin de yanılgıları var kardeşim.

Bu yanılgılarımızdan biri de bir zamanlar her ikimizin de ayrı ayrı yalnızca kendimizi düşünmüş bulunmamız olsa gerek.

Oysa bu bencilliğimiz ailemizin de bölünmesine yol açtı bak.

Biraz da kendimizi düşünmeyi bir yana bırakarak ailemize önem versek yani şu Ülkü Mabedi'nin yapımını ayrı ayrı bireysel ve yetersiz girişimlerle değil de tüm ailemizle birlik olarak topluca gerçekleştirmeye çalışsak, iyi olmaz mı?

Nasıl olur dersin kardeşim, barışsak?

Barışmaktan söz edildiğinde, her nedense, önce geriye dönülerek dargınlığa yol açmış olan etkenler üzerinde durulur hep.

Böyle yapılınca da dargın taraflardan her biri yalnızca kendini haklı, diğerini haksız bulur; diğerine de biraz hak tanısa bile, hep kendisini daha çok haklı görür.

Böyle başlayınca da, önce karşısındakinden kendi haklılığını onaylamasını, özür dilemesini bekler.

Diğeri de aynı tutumu benimseyip uygulayınca, kimin haklı kimin haksız olduğu ya da kimin diğerinden daha haklı olduğu yeniden gündeme gelip görüşme konusu edilir.

Buradan çıkan tartışma, barışma olanağını da ortadan kaldırır çoğunlukla.

İyisi mi kardeşim, biz öyle yapmayalım.

Neden darılmıştık? Nasıl üzmüştük, incitmiştik, kırmıştık birbirimizi?

Bizi birbirimizden uzaklaştıran etkenler ve koşullar nelerdi?

Hangimizin tutum ve davranışları daha doğruydu, hangimizinki daha yanlış?

Neler söylediydik birbirimize, neler yaptıydık?

Sonra da tüm küsüşenler gibi nasıl da çekiştirmiştik birbirimizi?

Nasıl da atışmış ve neler yapmıştık dargınlığımızı âdeta pekiştirmek istercesine?

Sevgili kardeşim, biliyorsun ki, geçmişimizin bu tatsız sayfalarını ikimiz de karıştırdık zaman zaman.

Ne yararı oldu?.. Darılma günlerimizi anımsamak, aramızda geçmiş olanları yeniden canlandırmaktan başka ne işe yaradı ki?

Onun için kardeşim, gel biz bütün bunları geride bırakalım. Şimdi geçmişi unutalım ve bugünümüze bakalım. Gel kardeşim, barışalım da geleceğe birlikte uzanalım, tüm ailemiz ve tüm insanlar için daha güçlü olarak.

Hani nasıl sokakta karşılaştığımızda her şeye karşın şapkalarımızı çıkararak selamlıyorsak birbirimizi, hani nasıl başkalarının yanında rastlaştığımızda aramızda hiçbir şey olmamışçasına birbirimizin elini sıkıyorsak, bir de sen ve ben, yalnız ikimiz, hiç kimseye hiç bir gösterişte bulunmaksızın, hiçbir art niyetimiz olmaksızın, kibir ve gururdan tümüyle arınmış, sevgi ve coşku ile aynı dam altında kucaklaşalım tüm içtenliğimizle.

İstemez misin, kardeşim?

Biz birbirimize darıldık, bu doğru ama düşman olmadık birbirimize.

Olduk mu?

Biz darıldıktan sonra zaman zaman birbirimize sataştık; bu da doğru ama hiçbir zaman birbirimizi kötüleyerek yekdiğerimizi alçaltmaya kalkışmadık.

Yaptık mı?

Olumlu bir sonuca ulaşabilme umudu ve emeliyle oturup barışmayı konuşmadık; o da doğru ama hiçbir zaman bundan böyle kesinlikle barışma olanağımız olmadığını da ileri sürmedik, değil mi?

Gel gör ki kardeşim, çevremiz bize hiç de böyle bakmıyor. Bizi yalnızca dargın olmaktan öte, birbirinin gözünü oymaya çalışan iki can düşmanı gibi görenler de var, kendi çıkarlarına uyduğu için öyle göstermeye çalışanlar da…

Hatta bizi birbirimize düşürmek için ellerinden geleni esirgemeyecek olanlar pusuda bekliyor âdeta…

Ne senden ne de benden yana, aynı anda her ikimize birden karşı olanlar, ailemizi hedef alıyor aslında. Bizi daha çok yıpratabilmek için dargınlığımızı da kendi lehlerinde kullanmak eğilimindeler… Bizi birbirimize kırdırarak ailemizi hepten dağıtacakları kanısındalar; kendi çıkarlarını ancak böylece sağlayabilecekler çünkü…

Oysa biz, ikimiz de pek iyi biliyoruz ki, aramızdaki uzlaşmazlık tüm ailemize karşı olanların kendi çıkarları doğrultusunda yararlanabilecekleri boyutta değildir.

İkimiz de farkındayız ki, bizim birlik ve beraberliğimiz, bize karşı olanların oyunlarını bozar; ailemize karşı sürdürülen bu anlamsız saldırı, bir tür kan davası, bizim birlik ve beraberliğimizle gücünü yitirir.

Bunu biliyoruz da kardeşim, neden duruyoruz ki?

Her ne kadar yeterince olumlu bir girişimde bulunmuş sayılamazsak da bizim için barışma düşünüsü hiç de yeni değil aslında. Daha önce de birlik ve beraberliğimizi yeniden oluşturmak üzere bazı yaklaşımlarda bulunmuştuk.

Ancak bu yaklaşımlar hep bir barışma olarak değil de bir anlaşma niteliği taşımıştı.

Üstelik her ikimiz de böyle bir anlaşmayı tek yanlı olarak tasarlamıştık.

Bu da bir çıkar yol olabilirdi belki, gerçek bir uzlaşmaya yönelebilmiş olsaydık eğer…

Uzlaşma barışmayı zorunlu kılmaz. Barışın ardından ise uzlaşma kendiliğinden gelir. Uzlaşmada her iki tarafın da kabulleneceği, isteksizcesine rıza göstereceği koşullar vardır.

Bu gönülsüzlük, bir iç burkuntusunu korur ve sürdürür.

Sonra bir zaman gelir, aslında benimsenmemiş ve yalnızca o andaki uzlaşmayı sonuçsuzluğa sürüklememek için kabullenilmiş koşulların ortadan kaldırılması için kıpırdanmalar başlar.

Sonra...

Sonra al baştan, dargınlık gözükür.

Uzlaşma, bir pazarlığın olumlu sonucudur. İki tarafın da kendince kârlı gördüğü bir hesabı vardır.

Sonradan taraflardan biri, uzlaşma sırasında aslında yanlış bir hesap yapmış olduğunu fark ederse, hesabın yanlış olduğunu düşünecek yerde aldatılmış olduğu kanısına kapılır. Ya bunun hesabını sormaya ya da acısını çıkarmaya kalkışır.

Biz böyle hesaplaşmalar içinde olmayalım kardeşim. Böyle hesapları ne bugün ne de yarın yapmak için uzlaşmayı değil, barışı düşünelim.

Koşulsuz bir barışmaya ne dersin kardeşim?

Hatırlıyor musun, geçenlerde bir gün birimiz diğerine bir uzlaşma önerisinde bulunurken şöyle bir şey demişti:

«Ben senden daha büyüğüm. Senden daha çok tanıdığım, seninkinden daha geniş bir çevrem var. Beni tanıyıp benimle yakınlık kuranlar, seni tanıyanlardan hem sayıca daha çok hem daha ünlü ve güçlü kişiler. Benim olanaklarım da seninkilerden çok daha fazla. Onun için, aramızın iyi olmasını istiyorsan, sen benim yanıma gel, bana katıl.»

Bu sözleriyle birimiz, diğerini küçük ve çelimsiz görüyordu. Ailemiz içinde ayrıcalık farkı güdüyordu. Kendisi önde olmak, diğerini bir sığıntı gibi gerisinde ve elinin altında tutmak istiyordu. Tanışlarının sayısının çokluğu ile, onların ünü ya da gücü ile kendisine bir öğünme payı çıkarıyor, içtenlikli dostluğa ve gerçek kardeşliğe önem vermiyordu. Nesnel olanaklarımız arasındaki eşitsizliği ileri sürerek, kendi üstünlüğünün onaylanmasını bekliyordu.

Böyle bir yaklaşımla değil barış, uzlaşma bile sağlanamazdı.

Nitekim kardeşim, biliyorsun ki, sağlanamadı da...

İşte bunun için kardeşim, birbirimizin diğerinin yanına katılması gibi bir öneriyi unutalım.

Gel seninle ben el ele, kol kola, omuz omuza, gönül gönüle vererek bir arada olalım.

Kimin daha büyük, kimin daha küçük olduğunu hiç düşünmeyelim.

Çevremizin genişliğiyle, tanıdıklarımızın çokluğuyla, başkalarının ünü ya da gücüyle öğünerek onlara yardakçılık edeceğimize, öncelikle birbirimize güvenelim ve bir arada gerçek dostluk, sarsılmaz kardeşlik oluşturalım.

Olanaklarımızı bir pazarlık konusu etmeksizin paylaşalım ki, her ikimizin de dün bulunmayan olanakları bugün her ikimizin birden olsun.

Gel kardeşim, barışalım da artık sen ve ben değil, BİZ olalım eşitlik içinde.

Hatırlıyor musun kardeşim, gene geçenlerde bir başka gün, birimiz de diğerine bu kez şöyle diyordu:

«Ben senden daha özgürüm. Senin gibi birtakım isteksizcesine zorunlu olduğum ve yerine getirdiğim yapay davranışlarım yok. Nesnel çıkarlar sağlamak ya da olanaklarımı korumak pahasına bile olsa, onurumu sürdürüyor, hiç kimseye ne dalkavukluk ediyor ne de borçlu kalıyorum. Senden daha dürüst olduğum gibi, daha bilgili ve daha yetenekliyim. Onun için sen de benim gibi ol ki, ben de seninle birlik kurabileyim.»

Bu sözleriyle de birimiz diğerine oranla bilgi, erdem ve beceri bakımından üstünlük taslıyordu. O da ailemiz içinde bir farklılaşmayı gözetiyordu. Diğerini tutsaklık, yapay bağlanışlar, yalancı görünümlerle suçluyordu. Kendisi ise hiçbir özveride bulunmayı düşünmeksizin öğüt vermeyle yetinmeyi yeğ tutuyordu. Yalnızca kendi doğrularına güveniyor, diğerinin de kendisine göre doğruları olabileceğini benimsemeye hiç yanaşmıyordu. Diğerinin de kendisi gibi olmasını isterken, bunu gerçekleştirebilmek için kendisini biraz değiştirme yaklaşımına hiç de eğilimi yoktu.

Böyle bir tutumla da uyuşmaya varılamazdı.

Nitekim varılamadı da...

İşte bir de bundan dolayı kardeşim, birliğimiz için birimizin diğeri gibi olmasını istemekte de diretmeyelim.

Gel seninle ben önce birbirimizi anlamaya çalışalım. Barışın ve bundan doğacak mutluluğun, salt özgürlükle, yalnızca dürüstlükle, bir tek onurla, bilgili ve yetenekli olmayla sağlanamayacağını da kavrayalım.

Bütün bunlar için biraz da kendimizden vermeye, gerekirse özgürlüğümüzden bile özveride bulunmaya hazırlanalım. Yalnızca birbirimize değil, birbirimizin yakınlarına da saygı ve anlayış gösterelim.

Özgürlüğümüzü, onurumuzu, bilgilerimizi, erdemlerimizi ve yeteneklerimizi birleştirerek geliştirip güçlendirelim.

Gel kardeşim, barışalım da tüm ailemizle paylaşalım özgürlüğü.

Biz seninle kardeşiz. Anamız da bir babamız da.

Kimisi bizim anamızla babamızın ayrılmış olmalarından ötürü darıldığımızı sanır.

Yanlış!

Biz, anamızla babamız ayrılmadan önce de kavga etmiş, bu kavgamızın sonunda darılmıştık birbirimize.

Kimisi de bizim bir başkasının ailemize sokularak aramızı bozduğunu sanır.

O da yanlış!

Böyle bir nedenden ötürü bir tartışma olmuştu gerçi ailemizde fakat bizim dargınlığımız bundan ileri gelmediği gibi, daha da sonra oluşmuştu.

Kimileri de bizim malımızı hatta gelecekteki bir mirası paylaşamadığımızdan dolayı darıldığımızı sanır.

Hele bu çok yanlış!

Bir sahiplenme tartışması da vardı gerçi aramızda ama darılmamızın nedeni değildi.

Peki neydi birbirimize darılmamızın nedeni?

Sahi, neydi?

Ban unuttum kardeşim. Gel sen de unut. İkimiz de unutalım geçmişimizdeki o tatsız olayları. Unutalım ki, bakabilelim bugünümüze ve hazırlanabilelim geleceğe birlikte.

Diyesim o ki, bizim için, biz darıldıktan sonra ayrıldı anamızla babamız. Birimiz babamızdan yana kaldı; diğerimiz de anamızdan yana çıkıp ona sığındı.

Bizi dünyaya getiren, bize bu yaşamı sağlamış olan, bebekken bize tüm sevecenliğiyle bakıp besleyen, büyüten, bize konuşmayı ve yürümeyi öğreten, bize kardeşlik sevgisini aşılayan hangisiydi?

Olmayacak bir soru bu kardeşim. Her ikisi de elbette...

Birimizin babamızdan yana kalıp diğerimizin anamızdan yana çıkması, büyük yanılgılarımızdan biri oldu Oysa biz, hem babamızla kalmalı hem de anamızı da gözetmeliydik bir arada. Ayırım gütmemeliydik aralarında.

Hatırlar mısın kardeşim; biz daha küçükken yani darılmazdan çok önce, ara sıra tartışırdı anamızla babamız. Ağır sözler ederlerdi zaman zaman birbirlerine. Nasıl üzülürdük! Seninle baş başa verip kardeş kardeşe düşünür, dertleşirdik. *«Nasıl yapsak da, anamızla babamızın böyle kavga edişlerini önlesek?»* diye bir çözüm yolu arardık ailemizin bütünlüğü için.

O zamanlar farkında bile değildik gerçekte ailemizin çoktan parçalanmış olduğunun; anamızla babamızın yalnızca bizim indimizde ve bizim için bir arada bulunduklarını anlayabilecek bilinçte değildik.

Anamızla babamızın ayrılıklarını tam kavradığımız sıralardaydı ki, darıldık zaten.

Ondan sonra birimiz kalkıp *«Ben anamdan yanayım»* deyince, buna karşılık diğeri de *«Ben ise babamla kalıyorum»* sözünü edince, zaten darılmış olan biz iki kardeş arasında daha da bir uçurum oluştu sanki.

Yapmayacaktık, yapmamalıydık. Yaşlı ana ve babamıza değil, seninle bana, bize bakıyordu çevremizdeki herkes.

Bize ne oldu?.. Öylesine bir çatıştık ki, bize bakan komşular *«Kuşkusuz, olacağı buydu; üvey kardeşler bunlar»* dediler bizim için.

İşte bu olmaz kardeşim. Seninle benim aramızda üveylik falan yok.

Başkalarına kulak asacak değiliz elbette. Önemli olan, ailemizin birlik ve bütünlüğüdür. Bu birlik ve bütünlüktür seninle beni BİZ edecek olan. Ailemizin birlik ve bütünlük içindeki gücü ve güzelliğidir bizi Ülkü Mabedi'nin birer yapıtaşı olmaya hazırlayacak olan.

Haydi gel kardeşim, barışalım. Hesapsız, koşulsuz, KARDEŞÇESİNE.

«Sonra ne oldu» diyecek olursanız, şunu söyleyebilirim: Bu dargınlık sürdü uzun yıllar. Ta ki, pek yakın geçmişimizde barışma yelleri esintisi başlayana kadar… (2026)